

รายวิชาประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๑๕๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง อิทธิพลของชาติตะวันตกที่มีต่อสังคมไทย
(โปรตุเกส ฮอลันดา ฝรั่งเศส อังกฤษ)

ครูผู้สอน ครูสุกฤษา นกเทียน

ครูนจักษ์ สุขเจริญ

อิทธิพลของชาติตะวันตกที่มีต่อสังคมไทย
(โปรตุเกส ฮอลันดา ฝรั่งเศส อังกฤษ)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายและวิเคราะห์อิทธิพลของชาติตะวันตกที่มีต่อสังคมไทย
๒. เกิดทักษะในการสืบค้นอิทธิพลของชาติตะวันตกที่มีต่อสังคมไทย
๓. ตระหนักถึงความสำคัญของอิทธิพลของชาติตะวันตกที่มีต่อสังคมไทย

คำถามชวนคิด

๑. นักเรียนทราบหรือไม่ว่าในภาพ
มีขนมหวานอะไรบ้าง

ทองหยอด

ที่มาของรูปภาพ <https://www.ต้นกล้าความรู้.com/2813>

ฝอยทอง

ที่มาของรูปภาพ <https://www.wongnai.com/recipes/foi-thong>

ลูกชุบ

ที่มาของรูปภาพ <https://cookmenu.live/สูตรลูกชุบ>

ขนมชั้น

จ๋ามงกุฏ

ที่มาของรูปภาพ <https://www.เมนู.net/30/ขนมจ๋ามงกุฏ>

๒. ขนมหวานเหล่านี้มีต้นกำเนิด
มาจากที่ใด

๓. เพราะเหตุใดขนมหวานเหล่านี้
จึงแพร่หลายและเป็นที่นิยมมา
จนถึงปัจจุบัน

อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติ ที่มีต่อสังคมไทย

อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่มั่นคงที่หรือใช้เฉพาะในสังคมหนึ่งเท่านั้น ในปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการขนส่งคมนาคม ทำให้การเผยแพร่วัฒนธรรมกระทำได้รวดเร็วยิ่งขึ้น กระบวนการนี้ เรียกว่า การเผยแพร่วัฒนธรรมกระทำได้รวดเร็วยิ่งขึ้น กระบวนการนี้ เรียกว่า การเผยแพร่หรือการกระจายทางวัฒนธรรม

สังคมไทยก็ตกเป็นเป้าหมายของกลุ่มชาวยุโรป โดยเฉพาะ
อังกฤษ ฝรั่งเศส และอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกก็ยังคง
ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ด้วยสาเหตุต่อไปนี้

๑. ความเจริญทางด้านคมนาคมขนส่ง
ทำให้การเดินทางสะดวก
๒. อิทธิพลจากสื่อมวลชนต่าง ๆ
๓. การเผยแพร่วัฒนธรรมโดยตรง คือ
ประเทศต่าง ๆ ส่งคนเข้ามาเผยแพร่

อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติในสังคม แยกเป็นด้านต่าง ๆ นี้

อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติ

(โปรตุเกส ฮอลันดา ฝรั่งเศส อังกฤษ) ที่มีต่อสังคมไทย

วัฒนธรรมไทยมีรากฐานมาจากพุทธศาสนา เป็นมรดกอันล้ำค่าของคนไทยทุกคนที่สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของคนไทย ถือเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นชาติไทยที่แตกต่างจากชาติอื่นมีลักษณะเฉพาะที่แสดงชัดถึงความเป็นไทย เช่น ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีที่แสดงออกมาทางพิธีกรรม ศิลปะแขนงต่าง ๆ

ตัวอย่างวัฒนธรรมตะวันตกที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยที่สำคัญ มีดังนี้

๑. ด้านการทหาร เป็นวัฒนธรรมตะวันตกแรก ๆ ที่คนไทยรับมาตั้งแต่อยุธยา โดยซื้ออาวุธปืนมาใช้ มีการสร้างป้อมปราการตามแบบตะวันตก

ที่มาของรูปภาพ <https://travel.kapook.com/view๑๙๐๔๐๘.html>

๒. ด้านการศึกษา

ในสมัยรัชกาลที่ ๓ พระอนุชาและขุนนางได้
เรียนภาษาอังกฤษและวิทยาการตะวันตก

ในสมัยรัชกาลที่ ๔ ทรงจ้างครูต่างชาติมาสอน
ภาษาอังกฤษและความรู้แบบตะวันตกในราชสำนัก

ในสมัยรัชกาลที่ ๕ มีการตั้งโรงเรียนแผนใหม่ ตั้งกระทรวงธรรม
การขึ้นมาจัดการศึกษาแบบใหม่

ในสมัยรัชกาลที่ ๖ มีพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับและ
การตั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓. ด้านวิทยาการ

เช่น ความรู้ทางด้านดาราศาสตร์
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงใช้ความรู้ทางด้านดาราศาสตร์
จนสามารถ คำนวณการเกิดสุริยุปราคา
ได้อย่างถูกต้อง

ที่มาของรูปภาพ <https://sites.google.com/site/tawatchaiit&๓/sciences-day/rachkal-thi-๔>

๔. ด้านแนวคิดแบบตะวันตก

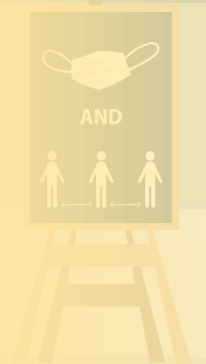
การศึกษาแบบตะวันตกทำให้แนวคิดทางการปกครอง เช่น ประชาธิปไตย คอมมิวนิสต์ สาธารณรัฐแพร่เข้ามาในไทย และมีความต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

๕. ด้านวิถีการดำเนินชีวิต การรับวัฒนธรรมตะวันตก และสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ มาใช้ ทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของคนไทย แบบเดิมเปลี่ยนแปลงไป เช่น การใช้ช้อนส้อมรับประทานอาหาร แทนการใช้มือ

วัฒนธรรมชาตินิยมตะวันตก ที่มีอิทธิต่อวัฒนธรรมไทย

เป็นชาติตะวันตกชาติแรกที่เข้ามาใน
สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ นำวัฒนธรรม
การทำปืนไฟ การสร้างป้อมต่อต้านปืนไฟ
ยุทธวิธีทางการทหาร การทำขี้ผึ้งรักษาแผล
การทำขนมฝอยทอง ขนมฝรั่ง เป็นทหาร
อาสาสมัยพระชัยราชาธิราช

โปรตุเกส

ฮอลันดา

เข้ามาในสมัยพระนเรศวรมหาราช อาคาร
ที่ฮอลันดาสร้าง ไทยเรียกว่า "ตึกวิลันดา"
นำอาวุธปืนมาขาย รวมทั้งเครื่องแก้ว กล้องยาสูบ
เครื่องเพชรเครื่องพลอย ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงพอพระราชหฤทัย
ฉลองพระเนตร และ กล้องส่องทางไกลจาก
ฮอลันดา

อังกฤษ

เข้ามาในราชสำนักสมัยพระเอกาทศรถ
มุ่งทางด้านการค้า แต่สู้ฮอลันดาไม่ได้ เช่น
ยอร์ช ไวท์ มีตำแหน่งเป็นออกหลวงวิจิตรสาคร
ส่วน แซมมวล ไวท์ ได้เป็นนายท่าเมืองมะริด

ฝรั่งเศส

เข้ามาสมัยพระนารายณ์มหาราช
เพื่อเผยแพร่ศาสนาคริสต์ คณะบาทหลวงได้นำ
ความรู้ด้านการแพทย์ การศึกษา การทหาร
ดาราศาสตร์ การวางท่อประปา การสร้าง
หอดูดาวที่ลพบุรีและอื่น ๆ อีกหลายแห่ง

ในสมัยอยุธยาตอนปลายความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก
ลดลงและหยุดชะงักไปในสมัยพระบาทสมเด็จพระ
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปรับปรุงประเทศตามแบบ
ตะวันตกโดยมีการเปิดสัมพันธ์ทางการทูต เพราะตระหนักถึง
ภัยอันตรายที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

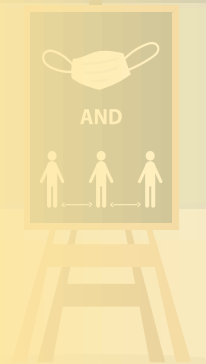
๑. การเมืองการปกครอง รับเอาประเพณี ค่านิยม วัฒนธรรม
เข้ามาในประเทศ

๒. เศรษฐกิจ ยกเลิกระบบไพร่ เลิกทาส ใช้เงินตราเป็นตัวกลาง
ในการซื้อขาย

๓. ด้านสังคม เลิกระบบหมอบคลานมาเป็นแสดงความเคารพให้นั่ง
เก้าอี้แทน เปลี่ยนแปลงการแต่งกาย

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจง ครูให้นักเรียนจับคู่ทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อิทธิพลของ
ชาติตะวันตกที่มีต่อสังคมไทย (โปตุเกส ฮอลันดา ฝรั่งเศส อังกฤษ)

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

นักเรียนจับคู่ทำใบงานที่ ๑๑
เรื่อง อิทธิพลของชาติตะวันตก
ที่มีต่อสังคมไทย (โปตุเกส ฮอลันดา
ฝรั่งเศส อังกฤษ)

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อิทธิพลของชาติตะวันตกที่มีต่อสังคมไทย (โปตุเกส ฮอลันดา ฝรั่งเศส อังกฤษ)
๒. ครูให้นักเรียนทำใบงาน
๓. ครูเดินดูความเรียบร้อย และให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ใบงาน เรื่อง อิทธิพลของชาติตะวันตกที่มีต่อสังคมไทย (โปรตุเกส ฮอลันดา ฝรั่งเศส อังกฤษ)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง อิทธิพลของอารยธรรมต่างชาติที่มีต่อไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง อิทธิพลของชาติตะวันตกที่มีต่อสังคมไทย (โปรตุเกส ฮอลันดา ฝรั่งเศส อังกฤษ)
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๕๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

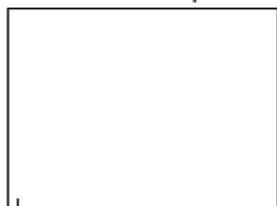
คำสั่ง ให้นักเรียนตัดภาพด้านข้างที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลต่างชาติให้ตรงกับประเทศที่กำหนด

ประเทศโปรตุเกส

ประเทศฝรั่งเศส

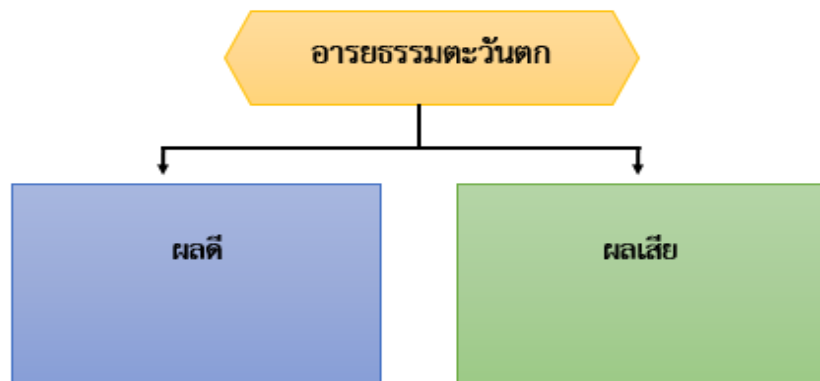
ประเทศฮอลันดา

ประเทศอังกฤษ

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ผลดีและผลเสียของการรับวัฒนธรรมจากชาติตะวันตก โดยใช้แผนภาพความคิดแล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด

ใบงานที่ ๑๑

เรื่อง อิทธิพลของชาติตะวันตกที่มีต่อสังคมไทย (โปรตุเกส ฮอลันดา ฝรั่งเศส อังกฤษ)

อิทธิพลของชาติตะวันตกที่มีต่อสังคมไทย

วัฒนธรรมชาตินิยมตะวันตกที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมไทย

โปรตุเกส เป็นชาติตะวันตกชาติแรกที่เข้ามาในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ นำวัฒนธรรมการทำปืนไฟ การสร้างป้อมต่อต้านปืนไฟ ยุทธวิธีทางการทหาร การทำซีเมนต์รักษาแผล การทำขนมฝอยทอง ขนมฝรั่ง เป็นทหารอาสาสมัยพระชัยราชาธิราชรบกับพม่า ๑๒๐ คน

ฮอลันดา เข้ามาสมัยในสมัยพระนเรศวรมหาราช อาคารที่ฮอลันดาสร้าง ไทยเรียกว่า "ตึกวิสันต" นำอาวุธปืนมาขาย รวมทั้งเครื่องแก้ว กล้องยาสูบ เครื่องเพชรเครื่องฟอย ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชก็ทรงพอพระทัยแว่นตา และกล้องส่องทางไกลจากฮอลันดา

อังกฤษ เข้ามาในราชสำนักสมัยพระเอกาทศรถ มุ่งทางด้านการค้า แต่ฮอลันดาไม่ได้ เช่น ยอร์ช ไวท์ มีตำแหน่งเป็นออกหลวงวิจิตรสาคร ส่วน แซมมวล ไวท์ ได้เป็นนายท่าเมืองมะริด

ฝรั่งเศส เข้ามาสมัยพระนารายณ์มหาราช เพื่อเผยแพร่ศาสนาคริสต์ คณะบาทหลวงได้นำความรู้ด้านการแพทย์ การศึกษา การทหาร ดาราศาสตร์ การวางท่อประปา การสร้างหอดูดาวที่ลพบุรีและอื่น ๆ อีกหลายแห่ง

ในสมัยอยุธยาตอนปลายความสัมพันธ์กับชาติตะวันตกลดลงและหยุดชะงักไปในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปรับปรุงประเทศตามแบบตะวันตกโดยมีการเปิดสัมพันธทางการทูต เพราะตระหนักถึงภัยอันตรายที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็นการป้องกันการแทรกแซงภายใน วัฒนธรรมตะวันตกจึงเริ่มผสมผสานจนเป็นที่ยอมรับและเข้ามามีบทบาทในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ๑. การเมืองการปกครอง** รับเอาประเพณี ค่านิยม วัฒนธรรม เข้ามาในประเทศ เพราะมีพระบรมวงศานุวงศ์ไปเรียนต่างประเทศ มีการปฏิรูปการปกครองแบบชาติตะวันตก ตั้งกระทรวง ๑๒ กระทรวง
- ๒. เศรษฐกิจ** ยกเลิกระบบไพร่ เลิกทาส ใช้เงินตราเป็นตัวกลางในการซื้อขาย ตั้งธนาคารแห่งแรก คือ บุคคลลีย์ (Book Club) ต่อมาคือธนาคารไทยพาณิชย์
- ๓. ด้านสังคม** เลิกระบบหมอบคานมาเป็นแสดงความเคารพให้นั่งเก้าอี้แทน เปลี่ยนแปลงการแต่งกาย จัดการศึกษาเป็นระบบโรงเรียน ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๖ ได้ออกพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ การศึกษาขยายถึงระดับมหาวิทยาลัย มีพระราชบัญญัตินามสกุล และค่านำหน้าชื่อ นาย นาง นางสาว เด็กหญิง เด็กชาย สรุปได้ว่า คนไทยมีวัฒนธรรมที่เป็นของตนเองตั้งแต่สุโขทัย ซึ่งแสดงออกถึงความเป็นชาติที่มีความรัก ความสามัคคีและสงบสุข อย่างไรก็ตาม วัฒนธรรมไทยก็เหมือนวัฒนธรรมของชนชาติอื่นที่เป็นวัฒนธรรมแบบผสมผสาน คือ
 ๑. มีวัฒนธรรมดั้งเดิมเป็นของตนเอง
 ๒. รับเอาวัฒนธรรมอื่นจากภายนอกที่ได้ติดต่อกับกัน มาผสมผสานให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

อ้างอิง/แหล่งที่มา

<http://www.legendnews.net/index.php?lay=show&ac=article&id=๕๓๙๓๖๒๖๙๘>

ใบความรู้ เรื่อง อิทธิพลของชาติตะวันตก ที่มีต่อสังคมไทย

อิทธิพลของชาติตะวันตกที่มีต่อสังคมไทย

วัฒนธรรมชาตินิยมตะวันตกที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมไทย

โปรตุเกส เป็นชาติตะวันตกชาติแรกที่เข้ามาในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ นำวัฒนธรรมการทำปืนไฟ การสร้างป้อมต่อต้านปืนไฟ ยุทธวิธีทางการทหาร การทำขี้ผึ้งรักษาแผล การทำขนมฝอยทอง ขนมฝรั่ง เป็นทหารอาสาสมัยพระชัยราชาธิราช รบกับพม่า ๑๒๐ คน

ฮอลันดา เข้ามาสมัยในสมัยพระนเรศวรมหาราช อาคารที่ฮอลันดาสร้าง ไทยเรียกว่า "ตึกวิลันดา" นำอาวุธปืนมาขาย รวมทั้งเครื่องแก้ว กล้องยาสูบ เครื่องเพชรเครื่องพลอย ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชก็ทรงพอพระทัยแว่นตา และกล้องส่องทางไกลจากฮอลันดา

อังกฤษ เข้ามาในราชสำนักสมัยพระเอกาทศรถ มุ่งทางด้านการค้า แต่สู้ฮอลันดาไม่ได้ เช่น ยอร์ช ไวท์ มีตำแหน่งเป็นออกหลวงวิจิตรสาคร ส่วน แซมมวล ไวท์ ได้เป็นนายท่าเมืองมะริด

ฝรั่งเศส เข้ามาสมัยพระนารายณ์มหาราช เพื่อเผยแพร่ศาสนาคริสต์ คณะบาทหลวงได้นำความรู้ด้านการแพทย์ การศึกษา การทหาร ดาราศาสตร์ การวางท่อประปา การสร้างหอดูดาวที่ลพบุรีและอื่น ๆ อีกหลายแห่ง

๑. การเมืองการปกครอง รับเอาประเพณี ค่านิยม วัฒนธรรม เข้ามาในประเทศ เพราะมีพระบรมวงศานุวงศ์ไปเรียนต่างประเทศ มีการปฏิรูปการปกครองแบบชาติตะวันตก ตั้งกระทรวง ๑๒ กระทรวง

๒. เศรษฐกิจ ยกเลิกระบบไพร่ เลิกทาส ใช้เงินตราเป็นตัวกลางในการซื้อขาย ตั้งธนาคารแห่งแรกคือ บุคคลิภย์ (Book Club) ต่อมาคือธนาคารไทยพาณิชย์

๓. ด้านสังคม เลิกระบบหมอบคลานมาเป็นแสดงความเคารพให้นั่งเก้าอี้แทน เปลี่ยนแปลงการแต่งกาย จัดการศึกษาเป็นระบบโรงเรียน ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๖ ได้ออกพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ การศึกษาขยายถึงระดับมหาวิทยาลัย มีพระราชบัญญัตินามสกุล และค่าน้ำหน้าชื่อ นาย นาง นางสาว เด็กหญิง เด็กชาย

อ้างอิง/แหล่งที่มา

<http://www.legendnews.net/index.php?lay=show&ac=article&Id=๕๓๙๓๖๒๖๙๘>

ใบงาน เรื่อง อิทธิพลของชาติตะวันตกที่มีต่อสังคมไทย (โปรตุเกส ฮอลันดา ฝรั่งเศส อังกฤษ)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง อิทธิพลของอารยธรรมต่างชาติที่มีต่อไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง อิทธิพลของชาติตะวันตกที่มีต่อสังคมไทย (โปรตุเกส ฮอลันดา ฝรั่งเศส อังกฤษ)
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๕๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

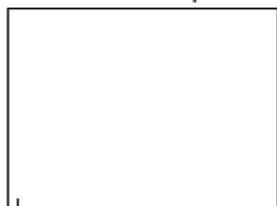
คำสั่ง ให้นักเรียนตัดภาพด้านข้างที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลต่างชาติให้ตรงกับประเทศที่กำหนด

ประเทศโปรตุเกส

ประเทศฝรั่งเศส

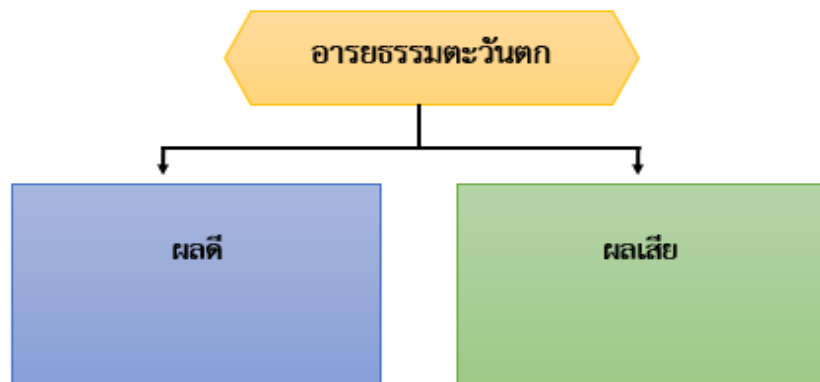
ประเทศฮอลันดา

ประเทศอังกฤษ

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ผลดีและผลเสียของการรับวัฒนธรรมจากชาติตะวันตก โดยใช้แผนภาพความคิดแล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด

ใบงานที่ ๑๑

เรื่อง อิทธิพลของชาติตะวันตกที่มีต่อสังคมไทย (โปรตุเกส ฮอลันดา ฝรั่งเศส อังกฤษ)

สรุปบทเรียน

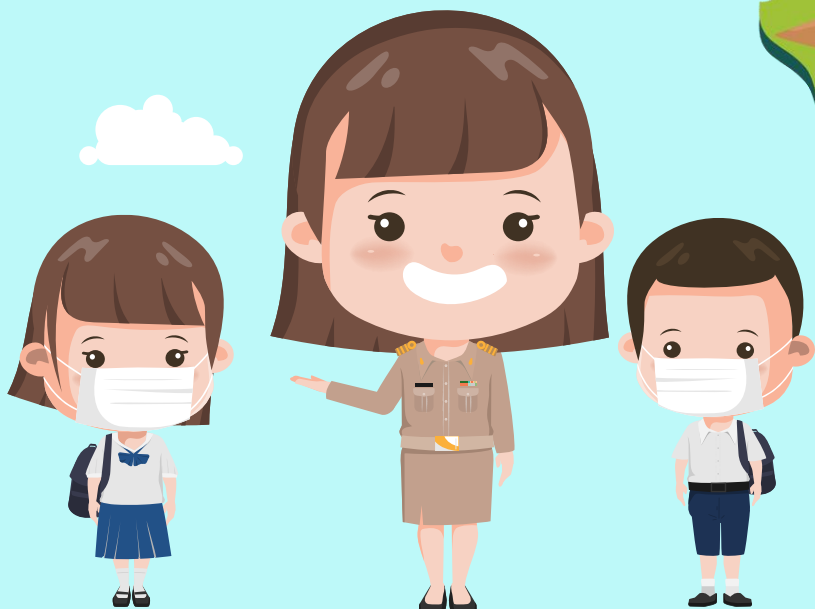
คนไทยมีวัฒนธรรมที่เป็นของตนเองมาตั้งแต่สุโขทัย ซึ่งแสดงออกถึงความ
ความเป็นชาติที่มีความรัก ความสามัคคีและสงบสุข อย่างไรก็ตาม
วัฒนธรรมไทยก็เหมือนวัฒนธรรมของชนชาติอื่นที่เป็นวัฒนธรรมแบบ
ผสมผสาน คือ

๑. มีวัฒนธรรมดั้งเดิมเป็นของตนเอง
๒. รับเอาวัฒนธรรมอื่นจากภายนอกที่ได้ติดต่อสัมพันธ์กัน
มาผสมผสานให้ เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ผลกระทบของวัฒนธรรม
ต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย

สิ่งที่ต้องเตรียมครั้งต่อไป

ใบงานที่ ๑๒

เรื่อง ผลกระทบของวัฒนธรรม
ต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย

สามารถดาวน์โหลดได้ที่
www.dltv.ac.th

